

Lekcja 11

Życie bez mediów jest (nie)możliwe...

www.coslychac.pl

Dzisiaj mój dziadek obraził się na telewizor. Nie wiem do końca, o co poszło, chyba coś z polityką. W każdym razie oglądał jakiś program i nagle zaczął krzyczeć, machać rękami i w ogóle zachowywał się tak, że mama z babcią nie mogły go uspokoić. A potem oznajmił, że to koniec i kazał tacie wynieść telewizor z pokoju. Trochę się przy tym namęczyliśmy, a podejrzewam, że i tak niedługo będziemy musieli go przynieść z powrotem. Nie wierzę, że dziadek długo bez niego wytrzyma, a już babcia na pewno. U nas to co innego, moi rodzice głównie siedzą w Internecie, a telewizor nam się przydaje jako ekran do xboxa i Netflixa. Telewizję zawsze oglądałem tylko u dziadków, a jak byłem mały, to się nawet złościłem, że nie można u nich bajki obejrzeć, kiedy się chce i jakiej się chce, tylko trzeba czekać. Zresztą nadal uważam, że to bez sensu. Ale babcia i dziadek nie mogą się jakoś przekonać do innych rozwiązań. Chociaż dziadek ostatnio sobie nawet facebooka założył, więc może z tym wyrzuceniem telewizora to nie będzie tylko na chwilę?

Skomentuj

@follow

Udostępnij

Porozmawiajmy

1. Jaką rolę w twoim życiu odgrywa telewizja albo radio?
2. Gdzie najczęściej szukasz informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie?
3. Jak wyobrażasz sobie przyszłość prasy?
4. Jak wyglądałby świat, gdyby nie było Internetu?

Historia mediów

Ludzie porozumiewają się ze sobą na dwa sposoby: bezpośrednio, czyli twarzą w twarz, albo pośrednio, czyli za pomocą **medium** (pośrednik, przekaźnik), które umożliwia pokonanie czasu (np. książka) lub przestrzeni (np. telefon). **Mediami** są więc wszystkie wytwory człowieka, które służą szeroko rozumianej komunikacji.

Sprawdź czy rozumiesz

mass media / media tradycyjne (prasa, radio, telewizja) / media interaktywne (Internet)
media społecznościowe (Facebook, Instagram, Twitter)

I. Proszę uzupełnić tekst wyrazami z ramki, stawiając je w odpowiedniej formie.

kultura / wyświetlać / wkrótce / schematyczny / służący / słowo / masowy
wyłonić się / koniec / utwalić / wynaleźć / umożliwić / milowy

Ludzka **kultura**⁰ w swych początkach oparta była na .....¹ mówionym. Jest ono jednak ulotne, więc ludzie szukali sposobów, aby je .....². Tak powstało pierwsze medium, czyli rysunek. To z rysunku .....³ pismo, a pierwsze alfabety opierają się na tzw. piktogramach, czyli .....⁴ rysunkach oznaczających daną rzecz lub zjawisko (pismo obrazkowe). Jednak drogi rysunku i pisma .....⁵ się rozeszły, choć nie całkowicie (np. znaki drogowe). Kamieniem .....⁶ w historii mediów był druk wynaleziony przez Gutenberga w połowie XV wieku. Nie tylko spowodował .....⁷ wydawanie książek, ale także .....⁸ rozwój prasy. Kolejnym ważnym okresem okazał się wiek XIX. To wówczas .....⁹ fotografię, telegraf, a potem telefon. To wtedy pojawiły się pierwsze urządzenia .....¹⁰ do utrwalania muzyki (najpierw fonograf, potem gramofon), wtedy zaczęto też .....¹¹ ruchome obrazki (kino). Natomiast wiek XX przyniósł najpierw radio i telewizję, a pod .....¹² również telefon komórkowy i Internet.

II. Proszę wstawić do tekstu usunięte fragmenty.

Gdzie został wynaleziony druk? Nie, to nie była Europa. Otóż, zanim na świecie pojawił się Gutenberg, ponad pół tysiąca lat wcześniej nieocenieni Chińczycy wydali *Diamen-tową Sutrę*, najstarszą drukowaną książkę (868 r. n.e.). Przy-pisuje się im również wynalezienie [H - 4] uczony Caj Lun za pomocą pomysłowej mieszanki składającej się z todyg konopi, szmat, kory drzewnej i sznurków ze starych sieci rybackich, stworzył papier. Dopiero w XIII wieku nowy materiał rozpowszechnił się w Europie. Jednak, aby dowiedzieć się, jak wyglądały pierwsze książki, trzeba [B - ...] właśnie opracowują pismo i poszukują sposobu jego uwiecznienia. Wpadają na pomysł zapisywania swoich tekstów

na glinianych tabliczkach, które uznawane są za pierwsze książki. Nieco później, Egipcjanie posługują się zwojami papirusów. Natomiast w I wieku naszej ery pojawia się książka w formie nieco bardziej przypominającej znaną nam współcześnie. Poszczególne elementy, [C - ...] lub związane, a duże arkusze pergaminu składano w prostokąty. W średniowieczu książki przepisywane były ręcznie i oprawiane w skóry bądź drewno (stąd powiedzenie „przeczytać książkę od deski do deski”). Za bogato zdobioną, wysadzaną drogimi kamieniami pozycję, można było kupić kilka całkiem nieźle prosperujących wiosek. Jak można się domyślać, [D - ...] pojawił się pewien uzdolniony człowiek.

W połowie XV wieku Gutenberg opracowuje ruchome czcionki – wynalazek, który zrewolucjonizował cały świat. Pierwszym wielkim dziełem drukarskim była oczywiście Biblia. Później wszystko potoczyło się [E - ...] skalę, rozwój społeczeństw – to tylko niektóre ze skutków tego niebywałego osiągnięcia. Do końca XV wieku drukarnie powstały we wszystkich krajach europejskich. Zaczęły powstawać książki o tematyce świeckiej, przeznaczone dla szerszego grona odbiorców. Stały się poręczniejsze, tańsze i bardziej dostępne. Książka [F - ...] kolejna komunikacyjna rewolucja.

Okazało się, że książka, aby zostać przeczytana, nie musi mieć materialnej postaci. Pierwsze audiobooki nagrywane były na płytach gramofonowych. Największą popularność zyskały stosunkowo [G - ...] kręgu odbiorców o dorosłych czytelników. Książki elektroniczne to dużo młodszy wynalazek. Ich początki związane są z powstaniem Internetu i możliwością przesyłania plików. Wraz z rozwojem technologii, powstał e-papier, który możemy spotkać w czytnikach. Podstawową jego zaletą [H - ...] światła, dzięki czemu nasze oczy nie męczą się tak szybko, jak podczas czytania ze zwykłego monitora. Są jednak przeciwnicy e-booków, którzy twierdzą, że książka, której nie można dotknąć ani powąchać, traci cały swój urok.

Na podstawie: <https://www.coprzeczytac.pl/>

Fragmety tekstu

1. jak na przykład woskowe tabliczki, zaczęły być zszywane
2. już bardzo szybko. Powszechny dostęp do wiedzy, komunikacja na masową
3. jest fakt, że ekran nie podświetla się ani nie odbija
4. **atramentu oraz tuszu. Legenda głosi, że w I wieku naszej ery, królewski**
5. niedawno, wraz z rozpowszechnieniem się innych nośników i poszerzeniem
6. cofnąć się w czasie do starożytności. Jest rok 3000 przed naszą erą. Sumerowie
7. trwała w niezmienionej formie do XX wieku, kiedy to nastąpiła
8. nie wszystkich stać było na taką ekstrawagancję. Na szczęście na horyzoncie

III. Proszę wysłuchać tekstu, a następnie zaznaczyć 4 zdania prawdziwe.

Lp.		P
0	W dawnych czasach najważniejszym środkiem masowego przekazu były gazety.	×
1	Prasa zawsze miała mały wpływ na kształtowanie się opinii publicznej.	
2	Radio i telewizja wpłynęły na spadek popularności gazet.	
3	Prasa, radio i telewizja przez wiele lat walczyły między sobą o palmę pierwszeństwa.	
4	Internet prawdopodobnie zastąpi tradycyjne media.	
5	Siłą Internetu jest dostęp do wielu informacji.	
6	W sieci przeczytamy artykuły prasowe tylko po uiszczeniu opłaty.	
7	Gazety w wersji papierowej i elektronicznej są zawsze takie same.	
8	Prasa nie ma przed sobą żadnej przyszłości.	
9	Nie można jednoznacznie określić, czy papierowe gazety całkowicie znikną z rynku.	
10	Obecnie ludzie czytają wyłącznie e-prasę.	

 Na podstawie zdjęć i rysunków proszę wypowiedzieć się na temat roli książek w życiu człowieka.

KSIĄŻKA VS TELEWIZJA

I. Czytając tekst, podkreśl słowa zgodne z kontekstem.

Żyjemy w (*miejscu, świecie, kraju*)⁰, w którym jednym kliknięciem możemy dowiedzieć się, co robią właśnie nasi znajomi, gdzie zjadł kolację (wasz, nasz, ich)¹ ulubiony muzyk lub jaką sukienkę kupiła koleżanka, której nie widzieliśmy od paru lat.

Media społecznościowe stworzyły rzeczywistość, w której na (wyciągnięcie, przyciągnięcie, odciągnięcie)² ręki mamy dostęp do niekończącego się przyływu informacji. Nietrudno nie zgodzić się z twierdzeniem, że świat nigdy wcześniej nie był tak dobrze połączony. Jednak im bardziej popularny stał się Instagram, Facebook czy Twitter, tym (bardziej, mniej, więcej)³ osób zaczęło zastanawiać się, gdzie zmierza rzeczywistość, w której tak duże znaczenie mają social media.

Liczba użytkowników mediów społecznościowych szacowana jest na trzy miliardy osób, czyli około 40% populacji. (Zwyczajnie, Przeciętnie, Tradycyjnie)⁴ spędzamy dwie godziny dziennie na Instagramie, Facebooku czy Twitterze. Statystyki pokazują, iż każdego dnia na Instagramie, pojawia się 80 milionów zdjęć, a w przeciągu sekundy przybywa ponad 8 tysięcy postów na Twitterze. Nic dziwnego, że media społecznościowe wpływają nie tylko na (kształtowanie, budowanie, formowanie)⁵ dzisiejszego świata czy kultury, ale mają również znaczenie dla naszego funkcjonowania i zdrowia psychicznego.

Nie jest tajemnicą fakt, iż media społecznościowe (pociągają, wywołują, prowadzą)⁶ u niejednej osoby przyływ zazdrości. Widok zdjęć znajomych odpoczywających na rajskich plażach czy w luksusowych apartamentach dla wielu potrafi być trudny do (wytrzymania, zaakceptowania, zniesienia)⁷, szczególnie że porównujemy naszą rzeczywistość z tym, co zobaczymy na portalu. Badanie przeprowadzone w zeszłym roku pokazały, iż prawie połowa użytkowników mediów społecznościowych czuła smutek po obejrzeniu zdjęć z życia znajomych. A dwadzieścia pięć procent osób było zazdrosnych, gdy znajomy (polubił, pokochał, docenił)⁸ zdjęcie kogoś innego, zamiast zwrócić uwagę na ich posty.

To jedna strona medalu. Druga pokazuje, że (mniejszość, połowa, większość)⁹ użytkowników (66 %) celowo tworzy wpisy w mediach społecznościowych w taki sposób, aby ukazywały ich życie ciekawiej, niż wygląda ono w rzeczywistości. Ponad 52 procent badanych (uznało, przyznało, doznało)¹⁰ także, iż publikowane przez nich zdjęcia mają wywołać zazdrość wśród rodziny i znajomych. W ten sposób podbudowują swoje poczucie wartości.

Większość z nas jest (świadoma, przekonana, zorientowana)¹¹ negatywnych skutków mediów społecznościowych, jednak mimo wszystko nie możemy oprzeć się pokusie i zaglądamy do nich kilka razy dziennie. Dlatego niektórzy badacze uznają, że publikowanie postów jest trudniejsze do opanowania, niż powstrzymanie się od palenia papierosów czy picia alkoholu. Mogłoby brzmieć to jak szaleństwo, dopóki nie zwrócimy (refleksji, uwagi, myśli)¹², że w tym momencie miliony ludzi na całym świecie przesuwają palcem po ekranie telefonu, przeglądając Instagram, a w kolejnej minucie YouTube zaleje fala trzystu godzin przeróżnych nagrań.

Na podstawie: <https://fashionbiznes.pl/>

II. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czy masz konto na portalach społecznościowych? Na jakich?
2. Do czego wykorzystujesz portale społecznościowe?
3. Czy twoi znajomi w mediach społecznościowych, kreując swój wizerunek, są autentyczni? A jak ty postępujesz?

Plotka w mediach

- I. Proszę słuchać nagrania i zaznaczać właściwą odpowiedź *a*, *b* lub *c* zgodnie z podanym przykładem.

Plotka stworzyła człowieka

0. Plotkowanie jest popularne:

- tylko w mediach.
- ze względu na olbrzymi zasięg.
- od początku istnienia ludzkości.

1. Plotka może mieć negatywne skutki

- dla osoby, która ją rozpowszechniła.
- szczególnie w niewielkim środowisku.
- jeśli ktoś uzna ją za żart.

2. W życiu celebrytów plotka

- pomaga zdobyć sławę i więcej pieniędzy.
- może spowodować zniszczenie kariery.
- nie ma większego znaczenia.

3. Plotki mogą mieć pozytywne skutki

- ale zdarza się to bardzo rzadko.
- gdy pomagają redukować stres w pracy.
- tylko w przypadku sławnych ludzi.

4. Plotki wpływają na zmianę zachowania

- jeśli boimy się opinii otoczenia o nas.
- tylko w przypadku kobiet.
- ale są to zmiany krótkotrwałe.

5. Zdaniem brytyjskiego uczonego dr. Emlera

- plotkowanie jest skutkiem rozwinięcia przez ludzkość mowy.
- dla większości osób plotka to coś mniej ważnego niż fakt.
- ludzie w równym stopniu lubią dzielić się prawdziwymi i zmyślonymi wiadomościami.

- II. Do podkreślonych wyrazów proszę dobrać wyraz bliskoznaczny z ramki i w odpowiedniej formie wstawić go do tekstu.

Fake news

tytuł / opracowywany / część / **osobowość** / autor / przypadek / nieprzerwany / czasami włączyć / prawdziwy / kiedyś / spodziewać się / popularny / poświadczyć / natrafić / pozwolić się

Ludzkość od zarania dziejów miała przekorną naturę / osobowość⁰. Żartobliwe wprowadzenie kogoś w błąd czy zmyślanie plotek na temat naszych sąsiadów to zjawiska częste i niekoniecznie groźne. Rzeczywistość często jest aż zbyt poważna, dlatego nieustanną / .....¹ popularnością cieszą się teksty satyryczne, wyśmiewające bieżące wydarzenia. Ale fake news to coś zupełnie innego. Tutaj mamy do czynienia z poważną treścią, niewyglądającą w żadnym wypadku / .....² na żart.

Część takich zmyślonych wiadomości to próba wyłudzenia, inne tworzone / .....³ są w celu manipulowania opinią publiczną. Pojawiają się w różnych miejscach, najczęściej jednak trafiamy na nie na portalach społecznościowych. Facebookowe nagłówki / .....⁴ o śmierci znanej osoby albo sensacyjnej decyzji znanego polityka sprawiają, że trudno powstrzymać się od chęci przeczytania dalszej części artykułu. Jak nie dać się / .....⁵ wprowadzić w błąd?

Na początek należy zwrócić uwagę na źródło informacji. Czasami sam adres strony może nam już zdradzić, że informacja nie jest wiarygodna / .....⁶. Twórcy fake newsów nierzadko podszycją się pod znane / .....⁷ i szanowane portale, zmieniając nieco adres strony na przykład przez przestawienie lub zamianę liter.

Warto też sprawdzić źródła, na jakie powołuje się dany artykuł i ocenić ich rzetelność. Poza tym, jeśli na jakąś wiadomość natknęliśmy się / .....⁸ po raz pierwszy w nieznanym nam portalu i nie informuje o niej nikt inny, nie sposób oczekiwać / .....⁹, że jest ona prawdziwa.

Istotne jest także sprawdzenie twórcy / .....¹⁰ danego tekstu. Jeśli nie został on podany, to sygnał, że z informacją jest coś nie w porządku. Jeśli jakieś nazwisko się pojawi, ale jest nam nieznane, lepiej sprawdzić, kim jest ta osoba i jakie teksty wcześniej / .....¹¹ publikowała.

Zawsze można też zwrócić się do eksperta z danej dziedziny, aby potwierdził / .....¹², czy taka informacja jest w ogóle możliwa.

Kolejną kwestią jest ocena dołączonych do tekstu zdjęć i materiałów filmowych. Niekiedy / .....¹³ zdarzało się, iż zdjęcia tak naprawdę pochodziły z innego miejsca, a nawet roku, a rzekomo autentyczne nagranie video okazywało się fragmentem / .....¹⁴ niszowego filmu, a nawet teledysku.

Tak naprawdę Internet daje nam narzędzia do sprawdzenia wiarygodności danego artykułu. Trzeba tylko uruchomić / .....¹⁵ krytyczne myślenie, a następnie poświęcić trochę czasu, aby ujawnić oszustwo, a nie przyjmować każdej wiadomości jak prawdy objawionej.

Na podstawie <https://wiadomosci.onet.pl/>

III. Proszę odpowiedzieć na pytania, używając wyrazów podanych w nawiasie.

0. Czym są fake news? (nieprawdziwe, manipulować)

Fake news to nieprawdziwe wiadomości podawane w mediach, aby manipulować poglądami ludzi.

1. Gdzie możemy spotkać się z fake newsami? (media, portale społecznościowe)

.....
.....

2. Dlaczego warto uważnie przeczytać adres strony, która podaje interesującą nas wiadomość? (podszycanie się, litery)

.....
.....

3. Co jeszcze warto sprawdzić, aby nie uwierzyć w fałszywe wiadomości? (autor, publikacje)

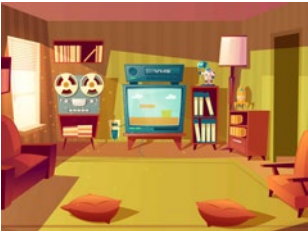

.....
.....

4. Dlaczego powinniśmy potwierdzać autentyczność zdjęć i materiałów video? (miejsce, film)

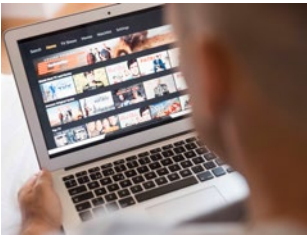

.....
.....

My i media

I. Proszę połączyć w całość fragmenty wypowiedzi, korzystając z podpowiedzi w postaci zdjęć.

<p>0</p> 	<p>Nie wyobrażam sobie śniadania bez czytania gazety. To taki mój „święty czas”, przeznaczony wyłącznie dla mnie. Wstaję tak, abym nie musiał się spieszyć, robię sobie kanapki, parzę kawę i zasiadam przy stole</p>	<p>A Nic na to nie poradzę, że świat zakłęty w słowach wydaje mi się znacznie ciekawszy, niż ten, który mam za oknem.</p>
<p>1</p> 	<p>Uwielbiam muzykę. Nie znoszę jednak radia, jeszcze żadna stacja mi się nie spodobała na tyle, żeby jej słuchać. W każdej za dużo gadają i w każdej puszczają za dużo reklam. Dlatego kiedyś słuchałam tylko swoich płyt,</p>	<p>B Subskrybuje kilka kanałów i powoli przymierzam się do prowadzenia własnego. Ale na razie nie zdradzę, o czym on będzie.</p>
<p>2</p> 	<p>Od zawsze czytałam książki wszędzie, gdzie się dało - w domu, szkole, poczekalni, autobusie. Nawet przy jedzeniu, co zwykle doprowadza moją mamę do szału.</p>	<p>C jest całym światem, bo mogę z niego dowiedzieć się praktycznie wszystkiego. Nie muszę sprawdzać w słownikach, chodzić do biblioteki czy kupować gazet. A i kontakty ze znajomymi mam na wyciągnięcie ręki.</p>
<p>3</p> 	<p>W moim rodzinnym domu najważniejszy był telewizor. Właściwie nie pamiętam, aby rodzice go wyłączali, nawet zasypiali przy nim. Był włączony w czasie posiłków,</p>	<p>D Bardzo lubię też miesięcznik <i>Charaktery</i>, bo drukują tam naprawdę ważne i ciekawe teksty, a przy tym są one napisane w przystępny sposób.</p>
<p>4</p> 	<p>Internet, tylko Internet. Zupełnie nie rozumiem po co ludziom jakaś telewizja czy radio. Zresztą, jak bardzo kochają te media, to znajdują je również w Internecie, co jasno pokazuje jego wyższość. Dla mnie Internet</p>	<p>E nie wszystkie audycje mi się podobają. Drażni mnie też to, że pojawia się coraz więcej reklam. Ale lubię muzykę tam nadawaną, a poza tym mogę w ten sposób wysłuchać wiele ważnych informacji.</p>
<p>5</p> 	<p>Bardzo lubię słuchać radia. Często coś gotuję (to moja kolejna pasja), więc radio znakomicie umiła mi przy tym czas. Mam swoją ulubioną stację, choć muszę przyznać, że</p>	<p>F Przez jakieś 40 minut czytam sobie w spokoju wiadomości i nie ma mnie dla nikogo. W domu wszyscy od dawna wiedzą, że można ze mną rozmawiać dopiero, gdy skończę czytać.</p>

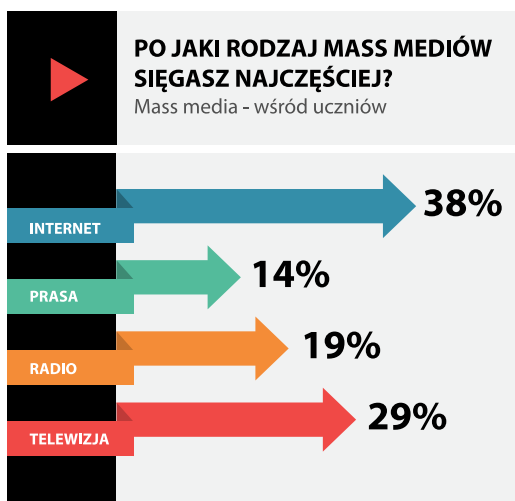

<p>6</p> 	<p>Jeśli tylko mam czas, oglądam filmy. Najchętniej seriale, mam kilka ulubionych. Oczywiście nie w telewizji, bo nie pozwala ona oglądać tego, co lubię i wtedy, kiedy mogę. Pracuję na zmiany, więc mój rozkład dnia jest co chwilę inny.</p>	<p>G a także podczas wizyt gości i nikt nigdy nie powiedział, że mu to przeszkadza. Dopiero na studiach nauczyłem się żyć bez tego pudła i do tej pory obywam się bez niego.</p>
<p>7</p> 	<p>Większość wiadomości czytam w Internecie, ale nie znaczy to, że nie kupuję gazet. Kupuję, tylko nie są to dzienniki. Wolę magazyny kobiece, w których znajdę interesujące mnie artykuły i wywiady.</p>	<p>H Kiedyś robiłem to tylko na pececie, jednak wymaga to zbyt wielu nakładów finansowych - gry stają się coraz lepsze i coraz bardziej wymagające, a sprzęt szybko się starzeje i nie nadąża za tymi zmianami.</p>
<p>8</p> 	<p>Muszę się przyznać, że najwięcej czasu spędzam, przeglądając YouTube. Nie tylko ze względu na teledyski czy filmiki. Tam naprawdę można znaleźć wszystko!</p>	<p>I ale odkąd odkryłam Spotify, już tego nie robię. Mam teraz dostęp do wszystkiego, co lubię, a jeśli czegoś nie będzie tutaj, to na pewno znajdę to na innym, podobnym serwisie.</p>
<p>9</p> 	<p>Chyba jestem urodzonym graczem. Na przejście ulubionej gry mogę poświęcić naprawdę dużo czasu, choć staram się przy tym nie zawałać spraw zawodowych. Wiadomo, z czegoś żyć trzeba. Ale wolny czas spędzam najczęściej przy konsoli.</p>	<p>J Dlatego jestem gorącym zwolennikiem platform takich jak Netflix czy Showmax i wszystkich znajomych namawiam na wykupienie sobie abonamentu, na którejś z nich.</p>

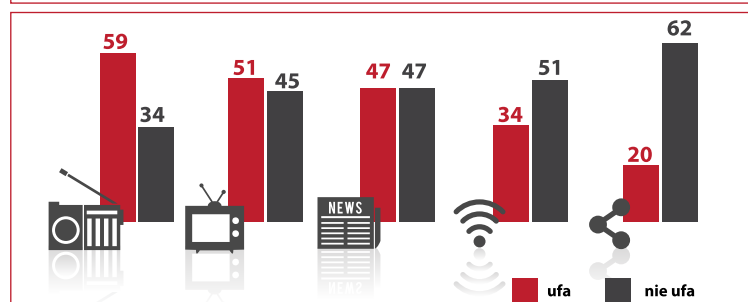
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
F									

Patrz i mów

- II. Na podstawie zdjęć i rysunków proszę wypowiedzieć się na temat funkcjonowania mediów i ich obecności w naszym życiu.

ZAUFIANIE DO MEDIÓW W EUROPIE (2017 r.)

Zdanie złożone można przekształcić na zdanie pojedyncze poprzez

a) zamianę jednego z orzeczeń na rzeczownik, np.:

Dyrektor obiecał pracownikom, że podwyższy płace.

Dyrektor obiecał pracownikom podwyżkę płac.

b) użycie odpowiedniego przyimka lub wyrażenia przyimkowego, np.:

Jeżeli będzie upał, włącz klimatyzację. – W razie upału włącz klimatyzację.

Zanim przejdiesz przez ulicę, rozejrzyj się uważnie dookoła. – Przed przejściem przez ulicę, rozejrzyj się dookoła.

I. Proszę przekształcić zdania złożone na zdania pojedyncze, zamieniając jedno z orzeczeń na rzeczownik.

Przykład: Marek zapowiedział, że przyjedzie we wtorek.

Marek zapowiedział przyjazd we wtorek.

1. Wydawnictwo zapowiedziało, że opublikuje nową powieść znanego autora.

2. Pracownicy laboratorium zdecydowali się, że ponownie przeprowadzą eksperyment.

3. Kierownik obiecał mi, że zarezerwuje pokój w hotelu.

4. Wróżka przepowiedziała nam, że szybko zdobędziemy pieniądze.

5. Bank ogłosił, że wypowie kredyt temu przedsiębiorcy.

II. Proszę zamienić zdania złożone na pojedyncze, używając odpowiednich wyrażen z nawiasów.

Przykład:

Nie możemy zrealizować tego zamówienia, ponieważ zabrakło nam towaru. (ze względu)

Nie możemy zrealizować tego zamówienia ze względu na brak towaru.

1. Nie poszłam na spacer, bo padał deszcz. (z powodu)

2. Chociaż miał dobre chęci, nie zdążył zrobić prezentacji. (mimo)

3. Gdy wejdiesz do jej pokoju, posprzątaj bałagan. (po)

4. Poszli do banku, żeby wypłacić pieniądze. (w celu)

5. Jeśli nie masz klucza, nie otworzysz tych drzwi. (bez)

6. Kiedy będzie festiwal, zobaczysz ciekawe filmy. (podczas)

7. Jeżeli będzie pożar, proszę wychodzić wyjściem ewakuacyjnym. (w razie)

8. Zanim pojedziesz na wycieczkę, dokładnie spakuj walizkę. (przed)

9. Postanowiłem kupić ten prezent, chociaż była bardzo długa kolejka do kasy. (bez względu na)

10. Niepotrzebnie obawiałeś się, że nie zdam tego egzaminu. (wbrew)

III. Proszę zamienić podkreślone zdania złożone na zdania pojedyncze, używając odpowiednich wyrażen przyimkowych lub zamieniając jedno z orzeczeń na rzeczownik.

Przykład: Nie chciałem ci się przyznać, że grałem w tę grę⁰.
Nie chciałem ci się przyznać do grania w tę grę.

1. Eksperti przewidują, że tradycyjna telewizja się kończy¹. .....
.....¹ Dzieje się tak, ponieważ pojawił się Internet².
.....² Dzisiaj po prostu łatwiej użyć
serwisu streamingowego, aby włączyć film³. .....
³ Dla starszych osób oczywiste jest, że korzysta się z telewizji kablowej lub satelitarnej⁴.
.....⁴ Dla młodszych już nie, dlatego
tradycyjna telewizja traci widzów.

2. Chociaż wśród mediów dominuje Internet, radio nadal sobie radzi¹. .....
.....¹ Wielu ludzi włącza radio, żeby wypełnić ci-
sze², ...² na przykład w czasie pra-
cy albo jazdy samochodem. Radio może być też bliższe odbiorcy, gdy nadaje audycje lokalne³.
.....³ Poza tym wiele stacji radiowych prowadzi
dziś transmisje przez Internet. Jeżeli więc ktoś nie ma tradycyjnego odbiornika, może słuchać ulubionych
audycji, gdy włączy Internet⁴. .....⁴ na
przykład w telefonie.

3. Obecnie na całym świecie dynamicznie rozwijają się gry wideo. Analitycy donoszą, że ten rynek jest już więcej wart niż globalny przemysł filmowy.¹ .....

.....¹ Z gier wideo korzysta już 2,2 mld osób na świecie, a większość graczy ma od 25 do 44 lat. Co trzeci z tej grupy ma w domu peceta i konsolę, aby grać w jak największą ilość gier.² .....

.....² Dojrzałe gracze wybierają tę formę spędzania wolnego czasu, żeby się zrelaksować i odstresować.³ .....

.....³ 2/3 badanych osób powróciło do grania po przerwie, ponieważ tęskniło za tą formą rozrywki.⁴ .....

.....⁴ Większość z nich może grać tylko wieczorami, ponieważ pracuje.⁵ .....

.....⁵ .....

Kącik literacki

Stanisław Lem - (1921-2006) polski pisarz science fiction, filozof i futurolog oraz krytyk. W swojej twórczości poruszał m.in. tematy takie jak: rozwój nauki i techniki, natura ludzka, możliwość porozumienia się istot inteligentnych czy miejsce człowieka we Wszechświecie. Jego książki przetłumaczono na ponad 40 języków. Był laureatem wielu nagród i odznaczeń, w tym najwyższego polskiego odznaczenia państwowego, czyli Orderu Orła Białego. Jego nazwiskiem nazwano planetoidę, a także pierwszego polskiego satelitę naukowego. Do najśłynniejszych utworów pisarza należą: *Solaris*, *Dzienniki gwiazdowe*, *Bajki robotów*, *Cyberiada*.

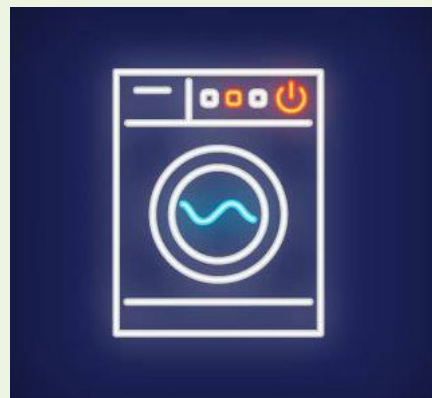
I. Proszę połączyć wyrazy z ich definicjami.

0 cerować	A wyszywać wzór na tkaninie
1 wyżymać (wyżąć)	B zaplanowane działanie
2 obrębiać	C utwór poetycki złożony z 14 wersów
3 haftować	D niezwykle, oryginalny i wykwintny
4 monogram	E niski głos kobiety lub chłopięcy
5 sentencja	F szybko i zdecydowanie odpowiedzieć
6 krzepiący	G wycisnąć wodę z czegoś mokrego
7 sonet	H osoba pisząca słabe wiersze
8 wierszokleta	I zdanie zawierające ogólną myśl o charakterze moralnym lub filozoficznym
9 alt	J naprawiać dziury lub rozdzarcia w tkaninie
10 wyszukany	K litera lub kilka liter powiązanych kompozycyjnie, stosowanych jako podpis, znak własności, ozdoba
11 odparować	L zagiąć i przyszyć brzeg tkaniny lub obszyć go nićmi, zabezpieczając materiał przed strzępieniem
12 posunięcie	Ł taki, który wzmacnia, dodaje sił fizycznych i duchowych

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
J												

Tragedia pralnicza (fragment)

[...] Nuddlegg wprowadził na rynek pralki tak zautomatyzowane, że same oddzielały bieliznę białą od kolorowej, po wypraniu zaś i wyżęciu prasowały ją, cerowały, obrębiały i oznaczały pięknie haftowanymi monogramami właściciela, a na ręcznikach wyszywały dydaktyczne, krzepiące sentencje, w rodzaju: „Kto rano wstaje, temu robot daje”, itp. Snodgrass zareagował na to rzuceniem w sieć handlową pralek, które same układały czterywiersze do wyszywania, w zależności od kulturalnego poziomu i wymagań estetycznych klienta. Następny model pralki Nuddlegga wyszywał już sonety; Snodgrass odpowiedział pralkami

podtrzymującymi konwersację w łonie rodziny podczas przerw programu telewizyjnego [...] a w następnym kwartale przedstawił pralkę, która piorąc, wyżymając, mydląc, szorując, płuczając, prasując, cerując, robiąc na drutach i rozmawiając, podczas tego wszystkiego odrabiała za dzieci zadania szkolne, udzielała horoskopów ekonomicznych głowie rodziny oraz samoczynnie przeprowadzała freudowską analizę snów, likwidując na poczekaniu kompleksy [...] Wtedy Nuddlegg, załamawszy się, rzucił na rynek Superbarda: pralkę wierszokletnicę, obdarzoną pięknym altem, która recytowała, śpiewała kołysanki [...] i prawiała paniom wyszukane komplementy. Snodgrass odparował to posunięcie pralką wykładowcą, pod hasłem: „Twoja pralka zrobi z Ciebie Einsteina!!!” — wbrew jednak oczekiwaniom model ten szedł bardzo słabo, obroty spadły do końca kwartału o 35%, a więc gdy wywiad ekonomiczny doniósł, że Nuddlegg przygotowuje pralkę tańczącą, Snodgrass zdecydował się, w obliczu grożącej katastrofy, na posunięcie całkowicie rewolucyjne. Zakupiwszy za sumę 350 000 dolarów odpowiednie prawa i zezwolenia osób zainteresowanych, skonstruował pralkę dla kawalerów [...]. Natychmiast obroty podskoczyły o 87%.

Stanisław Lem, *Dzienniki gwiazdowe*

II. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Jak może zakończyć się przedstawiona historia?
2. Które z funkcji pralek wymyślone przez Lema chciałbyś mieć w swojej pralce, a których nie?
3. Czy pralki, które piszą wiersze i z nami rozmawiają to już media?
4. Jak wyobrażasz sobie media za 20 lat?

I. Proszę wysłuchać nagrania i uzupełnić luki w tekście piosenki.

Scenariusz dla moich sąsiadów

Słowa: J. i W. Kuderski, W. Powaga, P. Myszor, A. Rojek

Muzyka: J. Kuderski

Wykonanie: Myslovitz

Kiedy powrócisz⁰ już

Ja będę .....¹

Ulicą pójdę .....²

Kupię gazetę

.....³ z sobą psa

Usiądę na .....⁴

Skończę scenariusz

By .....⁵ był

Wieczorem

Wieczorem przed .....⁶ domem

Wystawię ekran

I .....⁷ film

Coś o mnie i o tobie

Będę leczył .....⁸ sąsiadów sny

Z .....⁹ przyleciał mój

Wielki przyjaciel

Kiedy .....¹⁰

Ja jadłem kanapkę

.....¹¹ że chyba jest chorym człowiekiem

Usiądź .....¹² i nie martw się bo

Wieczorem... (3x)

II. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Czy zgadzasz się ze słowami piosenki, że filmem można kogoś uleczyć? Odpowiedź uzasadnij.
2. Co myślisz o pomysśle nakręcenia filmu, w którym widz decydowałaby o dalszej akcji?
3. Jeden z braci Lumière (twórcy kinematografu) powiedział o swoim wynalazku, że „to chwilowa ciekawostka, o której za trzy lata nikt nie będzie pamiętał”. Jak myślisz, czy w przyszłości kino zostanie zapomniane?

E-mail

E-mail – to specyficzna odmiana listu prywatnego (formalnego i nieformalnego) oraz urzędowego. Zachowuje on wszystkie najważniejsze cechy listu tradycyjnego (wysyłanego pocztą), ale nie trzeba w jego treści wypisywać szczegółowych danych adresata ani daty.

Podobnie jak w liście, w e-mailu posługujemy się zwrotami grzecznościowymi, które należy zaczynać wielką literą.

Zwroty do adresata zależą od charakteru e-maila. W e-mailach nieformalnych są one nieoficjalne, serdeczne, często zdrobniałe. Natomiast w e-mailach formalnych są oficjalne, a imię i nazwisko powinno być poprzedzone tytułem naukowym lub stanowiskiem adresata (jeżeli takie posiada).

Rozpoczynając e-mail oficjalny, należy posługiwać się zwrotem: „Szanowny Panie / Szanowna Pani / Szanowni Państwo”. Jeżeli korespondujemy z kimś przez dłuższy czas, możemy rozpoczynać e-maile sformułowaniem „Dzień dobry”. Zarówno w e-mailu oficjalnym, jak i w nieoficjalnym, po zwrocie do odbiorcy należy postawić przecinek (nie wykrzyknik), a kolejną linijkę wiadomości rozpocząć małą literą.

Kończąc e-mail oficjalny, należy użyć zwrotu „Z poważaniem” lub „Z wyrazami szacunku”. Sformułowanie „Pozdrawiam” jest charakterystyczne dla korespondencji nieformalnej.

Każdy e-mail musi być również podpisany. Pod formalnym (oficjalnym) e-mailem należy się podpisać pełnym imieniem i nazwiskiem, natomiast pod listami nieformalnymi można się podpisać: imieniem i nazwiskiem, samym imieniem, pseudonimem, inicjałami lub tylko pierwszą literą imienia.

W treści właściwej e-maila pisze się w skrócie to, co jest najważniejsze dla danej sprawy, zachowując podział na akapity (zaczynanie ich od wcięcia nie jest konieczne – wystarczy od nowego wersu).^{1*}

E-mail zawiera też elementy niewystępujące w tradycyjnych listach, które wymusza program komputerowy:

- specyficzny adres nadawcy i odbiorcy,
- dodatkowe pola adresowe, które nie muszą być wykorzystywane (DW, UDW),
- temat maila,
- załączniki (nie ma obowiązku ich dołączania).

1. Schemat e-maila o charakterze formalnym

Do: Wpisujemy imię i nazwisko oraz adres e-mail osoby (osób), do której piszemy

DW: Oznacza „Do wiadomości”, możemy tu wpisać adres osoby (osób), która powinna wiadomość przeczytać, ale nie jest jej adresatem (może to być np. przełożony)

UDW: Oznacza „Ukryte do wiadomości”, w polu tym możemy wpisać adres e-mail osoby (osób), która ma odczytać wiadomość, ale adresat nie powinien o tym wiedzieć

Temat: Pole to powinno być zawsze uzupełniane, szczególnie gdy piszemy do kogoś po raz pierwszy. Wiadomość bez tematu i od nieznanego osoby bywa często odrzucana bez czytania. Poza tym temat ułatwia późniejsze znalezienie danej wiadomości.

Właściwa treść

- Formuła powitania (zwrot do adresata)
- Treść wiadomości
- Formuła pożegnalna
- Podpis

Uwaga! Jeżeli korespondujemy z kimś kilkakrotnie w ciągu jednego dnia, nie rozpoczynamy każdego e-maila od zwrotu do adresata, tylko od razu odpowiadamy na otrzymaną wiadomość.

¹ Programy komputerowe często narzucają określoną strukturę tekstu, dlatego też poszczególne akapity są oddzielone spacją bez wcięcia.

2. Przykład e-maila oficjalnego

Od: Anna Nowak <annanowak@wp.pl>

Do: Prof. Jan Kowalski <kowalskijan@poczta.umcs.lubli.pl>

DW:

UDW:

Temat: zaliczenie seminarium

Szanowny Panie Profesorze,
nazywam się Anna Nowak. Studiuję na Wydziale Politologii na II roku (kierunek: stosunki międzynarodowe). W tym semestrze uczęszczałam na prowadzone przez Pana Profesora seminarium pt. Transformacja ustrojowa w Europie Środkowo-Wschodniej na przełomie wieków. Niestety, z powodu choroby (poświadczonej stosownym dokumentem) nie mogłam uczestniczyć w ostatnich zajęciach i w związku z tym nie pisałam testu końcowego.
Chciałabym zapytać, czy istnieje możliwość zaliczenia zajęć w przyszłą środę na konsultacjach Pana Profesora?
Byłabym wdzięczna za odpowiedź.

Z wyrazami szacunku
Anna Nowak

- I. Proszę napisać e-mail do swojego nauczyciela / swojej nauczycielki w sprawie przygotowywanego przez siebie referatu na temat roli Internetu we współczesnym świecie.

Od:

Do:

DW:

UDW:

Temat:

Projekt

- I. Przygotujcie wspólnie projekt pod hasłem: „Media w naszym życiu”. Podzielcie się zadaniami:
  - przeprowadźcie ankietę wśród swoich rówieśników,
  - opracujcie wyniki ankiety,
  - przygotujcie wystąpienie prezentujące otrzymane przez was wyniki.

- II. Proszę podzielić się na 4-5 osobowe grupy i przygotować prezentację na temat „Media masowe za 100 lat”.